

Vit aspticka

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Polyporales, **Familj:** Polyporaceae, **Släkte:** Polyporus (fottickor), **Art:** Polyporus pseudobetulinus - vit aspticka (Murashk. ex Pilát) Thorn, Kotir. & Niemelä **Synonymer:** Piptoporus pseudobetulinus (Murashk. ex Pilát) Pilát, Royosporus pseudobetulinus (Murashk. ex Pilát) A.B. De, Favolus pseudobetulinus (Murashk. ex Pilát) Sotome & T.Hatt.

Kännetecken

Vit aspticka bildar ettåriga fruktkroppar som mycket påminner om björktickans, men är mer gulaktiga i färgen och växer på asp. Fruktkropparna växer vanligen ensamma, de kan bli 6–24 cm breda och 6 cm tjocka. De är halvcirkelformade, ofta med tydligt avsmalnande fotlik basaldel. Hatten har invikt kant. På ovansidan av färska exemplar har hatthuden ett rispapperstunt brunaktigt till gråorange fibrigt hudskikt, som går lätt att skala av. Med åldern spricker det upp och hatten blir mörkprickig till fläckig. Under detta skikt är hatten gulaktigt vit till gråorange. Porerna är runda till kantiga, något utdragna, relativt stora, 1-3 / mm, av hattens färg. Köttet är korkartat, vitaktigt till gräddfärgat. Det blir upp till 3 cm tjockt, betydligt tjockare än det likafärgade porlagret. Svampen fruktifierar från juli månad och under hösten. Fruktkroppar kan komma på samma stam under 20 års tid. Övervintrande exemplar kan vara helt svarta.

Utbredning och status

Det finns endast fem fynd av vit aspticka i Sverige. Fyra av dem är nordliga, ett från Ångermanland och tre från Norrbotten. Ett fynd är dock från Gotland. I Finland är svampen rödlistad. Fynd finns också från Ryssland, Estland, Österrike, Japan, Nordamerika vid de stora sjöarna och i Kanada.

Ekologi

Vit aspticka är vednedbrytare som ger vitröta och växer på döda stående stammar av grova aspar, vanligen högt över marken i relativt öppen miljö, i barrblandskog eller på hyggen. Den kan också undantagsvis finnas på levande asp eller *Salix*. I Österrike har den uppgivits på svartpoppel (*Populus nigra*). I Kanada växer den även på balsampoppel (*Populus balsamifera*).

Hot

Arten hotas av brist på död ved, framförallt råder brist på döda stående stammar av grova aspar. Alla skogliga åtgärder som innebär att döda eller skadade grova gamla aspar tas bort innebär ett direkt hot. En slutavverkning, skoglig gallring eller annat uttag av virke på växtplatsen som ger ett förändrat lokalklimat missgynnar arten.

Åtgärder

För att säkerställa artens fortlevnad bör man dels se till att artens växtplatser hålls intakta, dels att ny ved tillkommer, gärna i omedelbar anslutning. Befintliga vindfällan, döende träd och torrakor av asp lämnas intakta. Ett långsiktigt tillförsäkrande om framtida tillgång till ved är en förutsättning för artens fortlevnad i området. De kända lokalerna bör ges ett juridiskt skydd. Markanvändningen anpassas noggrant till artens krav. Markägare, brukare och myndigheter uppmärksammas på att arten är hotad. Arten kan vara förbisedd och bör eftersökas i andra områden med lämpliga miljöer. Dess utveckling bör övervakas genom floraväkteri.

Övrigt

Utländska namn – NO: Falsk knivkjuke, FI: Haavanpöckelökääpä.

Litteratur

Hansen, L. & Knudsen, H. (Eds). 1997. *Nordic Macromycetes*, Vol. 3. sid. 242. Nordsvamp, Copenhagen.

Olofsson, D. 1996. Tickor i Sverige, Projektrapport 1996, sid. 96.

Ryvarden, L. & Gilbertson, R. L. 1993. *European Polypores*, Part I. sid 573. Fungiflora. Oslo.

Författare

Anders Bohlin, Karin Bohlin & Klas Jaederfeldt 2001.